

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Ιουλίου 2015.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Ο Πορτογαλικός Οργανισμός Διαχείρισης Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Χρέους (IGCP), στο πλαίσιο της τακτικής εξόδου στις αγορές, εξέδωσε στα μέσα Ιουλίου **έντοκα γραμμάτια 6μηνης και 12μηνής ωρίμανσης**, συνολικής αξίας 1,785δισ ευρώ, με την ζήτηση να υπερκαλύπτει κατά 2 φορές την προσφορά. Η απόδοση των ομολόγων ήταν αυξημένη, σε σχέση με τις προηγούμενες ανάλογες συναλλαγές, αντικατοπτρίζοντας τις πιέσεις των αγορών λόγω της αβεβαιότητας που προκάλεσε το ελληνικό ζήτημα. Ειδικότερα, η απόδοση των 6μηνών και 12μηνών ομολόγων, ανήλθε σε 0,014% και 0,088%, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι τον περασμένο Μάιο, οπότε πραγματοποιήθηκαν αντίστοιχες δημοπρασίες, το επιτόκιο των 6μηνων ομολόγων ήταν για πρώτη φορά αρνητικό, ενώ εκείνο των 12μηνων είχε κυμανθεί μόλις σε 0,021%. Στα τέλη του Ιουλίου, ο IGCP επανήλθε με την **δημοπράτηση ομολόγων ωρίμανσης 5 και 22 ετών**, αξίας 1,5δισ ευρώ, με αποδόσεις 1,42% και 3,53%, αντίστοιχα. Ο IGCP προγραμματίζει μέσω έκδοσης μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων τίτλων, να αντλήσει συνολικά από την αγορά κατά το τρίτο τρίμηνο 2015 ποσά ύψους 5δισ ευρώ. Πάντως, στα τέλη Ιουλίου το επιτόκιο αναφοράς των 10ετών πορτογαλικών ομολόγων στην δευτερογενή αγορά υποχώρησε στα επίπεδα του περασμένου Φεβρουαρίου, ήτοι σε 2,5%, αν και σημειωτέον στα μέσα Μαρτίου είχε καταγράψει ελάχιστο της τάξης του 1,57%.

 Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία της Τράπεζας της Πορτογαλίας, στο τέλος του Μαρτίου 2015, το **χρέος της γενικής κυβέρνησης** ανήλθε σε ποσοστό 129,6% επί του ΑΕΠ (226δισ ευρώ), έναντι αντίστοιχου ποσοστού 133,3% τον Μάρτιο του 2014. Το ιδιωτικό χρέος βαίνει, επίσης, μειούμενο αν και επίσης βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Το **ιδιωτικό χρέος** των νοικοκυριών ανέρχεται σε ποσοστό 84,3% επί του ΑΕΠ, ενώ το χρέος των επιχειρήσεων (μη χρηματοπιστωτικού τομέα) ανέρχεται σε ποσοστό 152,7% επί του ΑΕΠ.

 Κατά τα έτη εφαρμογής του προγράμματος χορήγησης άδειας παραμονής σε επενδυτές και αγοραστές ακινήτων, 2012-2015, εισέρευσαν στην Πορτογαλία επενδύσεις ύψους 1,5δισ ευρώ, για τις οποίες χορηγήθηκαν 2.420 «χρυσές θεωρήσεις», εκ των οποίων οι 2.289 σε αγοραστές

ακινήτων (επενδύσεις αξίας 1,3δισ ευρώ). Τρεις άδειες προσωρινής διαμονής έχουν χορηγηθεί σε επενδυτές που έχουν δημιουργήσει θέσεις εργασίας και 128 σε υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν εμβάσει στην χώρα τραπεζικά κεφάλαια. Οι εν λόγω αλλοδαποί επενδυτές προέρχονται κατά συντριπτική πλειοψηφία από την Κίνα (1.469), ενώ ακολουθούν Βραζιλιάνοι (87), Ρώσοι (79), Ν.Αφρικανοί (60), Λιβανέζοι (36), κ.ά..

 Τον περασμένο Ιούλιο πραγματοποιήθηκε στην Λισσαβόνα η **δεύτερη Μικτή Διυπουργική Επιτροπή Πορτογαλίας-ΗΑΕ**, της οποίας προήδρυσαν από πορτογαλικής πλευράς ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης κ.Paulo Portas, και από πλευράς ΗΑΕ ο Υπουργός Εξωτερικών, κ.Xeque Abdulah Bin Zayed Al Nhyan. Κατά τις εργασίες της ΜΔΕ υπεγράφησαν διάφορες συμφωνίες, μεταξύ των οποίων συμφωνίες στον τομέα της τουριστικής συνεργασίας και των αερομεταφορών. Κατά την τελευταία τετραετία, οι πορτογαλικές εξαγωγές προς τα ΗΑΕ διπλασιάστηκαν σε 200εκ.ευρώ, ενώ οι εταιρίες των ΗΑΕ που δραστηριοποιούνται στην Πορτογαλία αυξήθηκαν από 450 σε 700. Σημειώνεται, επίσης, ότι από το 2012 λειτουργεί απευθείας αεροπορική σύνδεση Ντουμπάι-Λισσαβόνα από την Emirates Airline, η οποία προγραμματίζει να προσθέσει δεύτερο δρομολόγιο ημερησίως το 2016, προκειμένου να ανταποκριθεί στην αυξημένη κίνηση. Επίσης, στα μέσα Ιουλίου, επί ευκαιρία της επίσημης επίσκεψης του Προέδρου της Μοζαμβίκης στην Λισσαβόνα, ο οποίος συνοδευόταν από 60μελή επιχειρηματική αποστολή, πραγματοποιήθηκε **Επιχειρηματικό Συνέδριο Πορτογαλίας-Μοζαμβίκης**. Ο Πορτογάλος Πρωθυπουργός επεσήμανε ότι και οι δυο χώρες βρίσκονται σε πορεία ανάπτυξης, γεγονός που θα πρέπει να εκμεταλλευθούν οι επιχειρήσεις των δυο χωρών για την ανάπτυξη αμοιβαίως επωφελών συνεργειών. Κάλεσε επίσης και την Μοζαμβίκη να επενδύσει στην Πορτογαλία, υπενθυμίζοντας ότι η Πορτογαλία είναι ο 4^{ος} μεγαλύτερος επενδυτής στην χώρα αυτή. Σημειώνεται ότι το 2014 η Μοζαμβίκη ήταν ο 19ος πελάτης των πορτογαλικών προϊόντων, ενώ οι πορτογαλικές εξαγωγές αγαθών&υπηρεσιών προς τη χώρα αυτή αυξήθηκαν κατά το πρώτο 5μηνο 2015 κατά 23%, σε όρους ομολόγους.

 Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας Πορτογαλίας, το β' τρίμηνο 2015, το ποσοστό **ανεργίας** στην Πορτογαλία μειώθηκε περαιτέρω από 13,7% σε 11,9%.

 Κατά το πρώτο πεντάμηνο 2015, **οι πορτογαλικές εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 4,9%**, έναντι του αντίστοιχου τετραμήνου του προηγούμενου έτους, σε 21δισ€. Αντίστοιχα, την ίδια περίοδο οι εισαγωγές της Πορτογαλίας αυξήθηκαν κατά 3,7% σε 24,8δισ ευρώ. Μη συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, η αύξηση των πορτογαλικών εισαγωγών αγγίζει το 7,5%. Το αποτέλεσμα του εμπορικού ισοζυγίου αγαθών είναι ελλειμματικό, της τάξης των 4δισ ευρώ, ελαφρώς βελτιωμένο σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2014 (-1,8%) Την ίδια περίοδο, οι **ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία** αυξήθηκαν κατά 2,9%, ανερχόμενες σε 51,4εκ€. Μικρότερη αύξηση, της τάξης του 1,9%, κατέγραψαν οι πορτογαλικές εξαγωγές προς την Ελλάδα, λόγω των μηδαμινών εξαγωγών πετρελαιοειδών. Εάν δεν συμπεριληφθούν τα πετρελαιοειδή η αύξηση των πορτογαλικών εξαγωγών στην Ελλάδα αγγίζει το 33%. Ανωτέρω είχαν ως αποτέλεσμα την βελτίωση προς όφελος της Ελλάδος του εμπορικού ισοζυγίου. Το **έλλειμμα εις βάρος της Ελλάδος μειώθηκε κατά 3,4%, σε 8,6εκ.ευρώ**. Ωστόσο, μη συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, η εικόνα εμφανίζεται περισσότερο αρνητική, δεδομένου ότι το πρώτο πεντάμηνο 2014 η Ελλάδα εμφάνιζε πλεόνασμα 4,9εκ.ευρώ, ενώ το πρώτο πεντάμηνο 2015 εμφανίζει έλλειμμα 8,5εκ.ευρώ.

 Η Πορτογαλία συγκαταλέγεται στις ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν ως ιδρυτικά μέλη στην νεοσυσταθείσα, κινεζικής επιρροής, **Ασιατική Επενδυτική Τράπεζα Υποδομών**, με συμμετοχή 13εκ.δολ.ΗΠΑ στο κεφάλαιο εκκίνησης της Τράπεζας. Η Λισσαβόνα φιλοδοξεί να χρησιμοποιήσει την συμμετοχή της στην ΑΙΠΒ ως εργαλείο στον στρατηγικό της στόχο για

ενίσχυση της θέσης των πορτογαλικών επιχειρήσεων σε αγορές τρίτων χωρών και ειδικότερα στην Ασία και την Αφρική, προωθώντας παράλληλα συνέργειες μεταξύ κινεζικών και πορτογαλικών επιχειρήσεων. Επισημαίνεται ότι η ΑΙΒ εστιάζει σε επενδυτικά σχέδια στους κλάδους της ενέργειας, των μεταφορών, τηλεπικοινωνιών σε χώρες αναπτυσσόμενες ή με περιορισμένους πόρους, μεταξύ των οποίων το Αν.Τιμόρ (πρώην πορτογαλική αποικία) και πορτογαλόφωνες χώρες της Αφρικής, όπου δραστηριοποιούνται εκατοντάδες πορτογαλικές και κινεζικές επιχειρήσεις. Εξάλλου, η Κίνα αποτελεί για την Πορτογαλία στρατηγικό στόχο για τις εξαγωγές της, αλλά και σημαντική πηγή προσέλκυσης επενδύσεων. Κατά το πρώτο τετράμηνο 2015, ο **όγκος διμερούς εμπορίου των δυο χωρών αυξήθηκε κατά 13%**, έναντι αντίστοιχου διαστήματος 2014, σε 871,5εκ.ευρώ (στοιχεία ΙΝΕ). Την ίδια περίοδο, οι εξαγωγές πορτογαλικών αγαθών στην Κίνα αυξήθηκαν κατά 6% ανερχόμενες σε 292εκ.ευρώ και η Κίνα παραμένει 10^{ος} πελάτης των πορτογαλικών εξαγωγών (έναντι της 12^{ης} θέσης που κατείχε το 2013 και 21^{ης} το 2010).

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Κατά το πρώτο 6μηνο 2015, η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων στον λιμένα **Sines** κατέγραψε ρεκόρ, αυξανόμενη κατά 25% σε 21,8εκ.τόνους. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του Οργανισμού Διαχείρισης Λιμένων Sines και Algarve SA, κατά την ίδια περίοδο διακινήθηκαν 676.898 εμπορευματοκιβώτια, αριθμός αυξημένος κατά 13% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2014, ενώ μόνο τον περασμένο Ιούνιο ο αριθμός των διακινούμενων εμπορευματοκιβωτίων ανήλθε σε 140.947. Παράλληλα, αυξήθηκε κατά 8% ο αριθμός των πετρελαιοφόρων δεξαμενόπλοιων που εισήλθαν στον λιμένα του Sines, ενώ ο όγκος των διακινούμενων καυσίμων αυξήθηκε κατά 11%. Εν τω μεταξύ, εγκαινιάσθηκε ο **νέος τερματικός σταθμός κρουαζιερόπλοιων, στον λιμένα Leixões** (B.Πορτογαλία), με στόχο την υποδοχή 130χιλ. επιβατών ετησίως, έως το 2018.

 Με τον Νόμο 63/2015, ο οποίος ετέθη σε ισχύ από 01.07.2015, **αναθεωρείται το πορτογαλικό καθεστώς χορήγησης προσωρινής άδειας παραμονής σε αλλοδαπούς επενδυτές** (Νόμος 29/2012), με σκοπό την διεύρυνση των επενδυτικών δραστηριοτήτων που είναι επιλέξιμες για την χορήγηση προσωρινής άδειας παραμονής στη χώρα. Η πρόσφατη αναθεώρηση σκοπεύει να εξισορροπήσει την δυσανάλογη κατεύθυνση των επενδύσεων προς την αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας και να ωφελήσει και άλλους τομείς που κρίνονται ζωτικής σημασίας για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Το νέο καθεστώς είναι περισσότερο ελκυστικό για τους επενδυτές, αποσκοπώντας στην διάχυση του οφέλους από τις ξένες επενδύσεις ανά την πορτογαλική επικράτεια και ανά τομείς, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των σχετικών αδειών παραμονής που έχουν χορηγηθεί έως σήμερα αφορά επενδυτές ακινήτων. Βάσει του αναθεωρημένου καθεστώτος, επιπλέον επιλέξιμες επενδύσεις για την χορήγηση προσωρινής άδειας παραμονής, πέραν της αγοράς ακινήτων αξίας τουλάχιστον 500.000ευρώ ή της εισροής κεφαλαίων τουλάχιστον 1εκ.ευρώ, είναι οι εξής:

1. Αγορά ακινήτων αξίας τουλάχιστον 350.000 ευρώ, 30ετίας ή σε χαρακτηρισμένη περιοχή αστικής ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση πραγματοποίησης έργων ανακαίνισης του ακινήτου.
2. Επένδυση κεφαλαίου τουλάχιστον 350.000 ευρώ σε προγράμματα επιστημονικής έρευνας.
3. Επένδυση κεφαλαίου τουλάχιστον 250.000 ευρώ σε πολιτιστικά προγράμματα.
4. Επένδυση αξίας τουλάχιστον 500.000 ευρώ για την κεφαλαιοποίηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
5. Δημιουργία τουλάχιστον 10 θέσεων εργασίας (έναντι 30 που ίσχυε πρότερα).

 Σύμφωνα με εκτίμηση του **Ινστιτούτου Αμπέλου και Οίνου Πορτογαλίας**, η συνολική παραγωγή οίνων κατά το 2015 θα αυξηθεί κατά 8%, σε 6,7εκ. εκατόλιτρα. Το προηγούμενο έτος η παραγωγή είχε ανέλθει σε 6,2εκ.εκατόλιτρα, καταγράφοντας ελαφρά μείωση της τάξης του 0,8%. Η εκτίμηση για αύξηση της παραγωγής αφορά σχεδόν όλες τις περιοχές οινοπαραγωγής της Πορτογαλίας, με εξαίρεση την χερσόνησο του Setubal, λόγω ανομβρίας στην περιοχή, καθώς και την περιοχή της Κοιλιάδας του Τάγου και του Alentejo, όπου η παραγωγή αναμένεται να διατηρηθεί στα ίδια επίπεδα. Σημειώνεται ότι, σε όρους όγκου, η Πορτογαλία είναι η 12^η μεγαλύτερη παραγωγός κρασιού και η ένατη εξαγωγέας σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε όρους αξίας, οι Πορτογάλοι οινοπαραγωγοί εξάγουν ποσοστό 60% της παραγωγής τους και διανέμουν εμποιασμένο οίνο στις αγορές του εξωτερικού σε τιμή 2,55ευρώ ανά λίτρο το 2014, έναντι 2,37 ευρώ το 2013. Πρόκειται για την τέταρτη υψηλότερη τιμή, μετά την Γαλλία, την Νέα Ζηλανδία και τις ΗΠΑ. Το 2014, οι πορτογαλικές εξαγωγές οίνων αυξήθηκαν για πέμπτο συναπτό έτος, αν και με μικρότερο ρυθμό σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (+2,4% το 2013), σε 728,7εκ.ευρώ, αύξηση που οφείλεται στην άνοδο της μέσης τιμής κατά 7%, η οποία αντιστάθμισε την μείωση στην εξαγόμενη ποσότητα.

 Σαφή δείγματα **ενίσχυσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης** και αύξησης της κατανάλωσης καταδεικνύουν τα στατιστικά στοιχεία. Οι καταναλωτικές δαπάνες αυξήθηκαν τον περασμένο Ιούνιο κατά 0,6%, μάλιστα σε βαθμό μεγαλύτερο από την αύξηση του εισοδήματος (+0,5%), γεγονός που σημαίνει ότι οι καταναλωτές κάνουν χρήση και μέρους της αποταμίευσης. Παράλληλα, τον περασμένο Απρίλιο χορηγήθηκαν καταναλωτικά δάνεια αξίας άνω των 403εκ.ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 31% σε σχέση με τον Απρίλιο 2014. Την μεγαλύτερη αύξηση καταγράφουν τα δάνεια για την αγορά αυτοκινήτου, τα οποία ανήλθαν τον ίδιο μήνα σε 141,7εκ.ευρώ (+48,35% έναντι του Απριλίου 2014). Παράλληλα σημειώνεται ότι οι Πορτογάλοι χρησιμοποιούν ολοένα περισσότερο **πλαστικό χρήμα**. Κατά το πρώτο 6μηνο 2015, οι πληρωμές με χρεωστικές κάρτες ξεπέρασαν τα 15δισ ευρώ (+8,7% έναντι α΄6μήνου 2014).

 Η πολυεθνική κατασκευής εξαρτημάτων αυτοκινήτων Faurecia πρόκειται αν επενδύσει 45εκ.ευρώ για την επέκταση της παραγωγικής της μονάδας στην Bragança της Βόρειας Πορτογαλίας. Η νέα επένδυση θα δημιουργήσει 500 νέες θέσεις εργασίας σε χρονικό ορίζοντα τριετίας. Η Faurecia έχει εγκαταστήσει συνολικά έξι μονάδες παραγωγής στην Πορτογαλία, με ετήσιο τζίρο εργασιών 315εκ.ευρώ, τον οποίο σκοπεύει να διπλασιάσει την προσεχή τριετία. Ο Αντιπρόεδρος της εταιρείας Christophe Schmitt δήλωσε ότι με την εν λόγω επένδυση, η Faurecia επιβεβαιώνει την εμπιστοσύνη της στην πορτογαλική οικονομία.